

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 17. februarja 2011*

V zadevi C-16/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 15. decembra 2009, ki je prispela na Sodišče 11. januarja 2010, v postopku

The Number (UK) Ltd,

Conduit Enterprises Ltd

proti

Office of Communications,

British Telecommunications plc,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts (poročevalec), predsednik senata, D. Šváby, E. Juhász, G. Arestis
in T. von Danwitz, sodniki,

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. decembra 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za The Number (UK) Limited in Conduit Enterprises Limited D. Rose, QC, in
B. Kennelly, barrister,
- za British Telecommunications plc R. Thomson, QC, J. O’Flaherty, barrister, in
S. Murray, solicitor,
- za vlado Združenega kraljestva F. Penlington, zastopnica, skupaj s C. Vajdo, QC,
- za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj s P. Gentilijem, avvocato
dello Stato,

- za Evropsko komisijo G. Braun in A. Nijenhuis, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) (UL L 108, str. 21), Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL L 108, str. 33, v nadaljevanju: okvirna direktiva) in Direktive 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) (UL L 108, str. 51) v različicah, ki so veljale ob sprejetju predložitvene odločbe.
- ² Ta predlog je bil vložen v okviru sporov med družbama The Number Ltd (v nadaljevanju: The Number) in Conduit Entreprises Ltd (v nadaljevanju: Conduit Entreprises), dvema ponudnicama imeniških storitev in imenikov v Združenem kraljestvu, na eni strani, ter družbo British Telecommunications plc (v nadaljevanju: BT), na drugi

strani, v zvezi z zneski, ki jih je družba BT zaračunala za posredovanje podatkov iz zbirke podatkov o naročnikih telekomunikacijskih storitev, ki jo mora ta družba voditi kot izvajalka univerzalne storitve.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodni izjavi 7 Direktive o univerzalnih storitvah je navedeno:

„Države članice naj še naprej zagotavljajo, da so storitve iz Poglavlja II z opredeljeno kakovostjo na voljo vsem končnim uporabnikom na njihovem ozemlju, ne glede na njihovo zemljepisno lokacijo in ob upoštevanju posebnih nacionalnih pogojev po dostopni ceni. [...]“

- 4 V uvodni izjavi 11 Direktive o univerzalnih storitvah pa je navedeno:

„Imeniške informacije in imeniška storitev so temeljno orodje za dostop do javno dostopnih telefonskih storitev in tvorijo del obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve. Uporabniki in potrošniki želijo izčrpane imenike in imeniško storitev, ki zajema

vse registrirane telefonske naročnike in njihove številke (vključno s številkami fiksnih in mobilnih telefonov), in želijo, da so te informacije prikazane brez prednostne obravnave. [...]“

- 5 Člen 3(2) Direktive o univerzalnih storitvah določa:

„Države članice določijo najučinkovitejši in najprimernejši pristop za zagotovitev izvedbe univerzalne storitve, pri čemer upoštevajo načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije in sorazmernosti. Poskušati morajo minimizirati izkrivljanje trga, še zlasti zagotavljanje storitev po cenah ali pod drugimi določili in pogoji, ki odstopajo od normalnih komercialnih pogojev, pri čemer pa varujejo javne interese.“

- 6 Člen 4(1) Direktive o univerzalnih storitvah določa:

„Države članice zagotovijo, da vsaj eno podjetje izpolni utemeljene zahteve za priključitev na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji in za dostop do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji.“

7 Člen 5 Direktive o univerzalnih storitvah z naslovom „Imeniške storitve in imeniki“ določa:

„1. Države članice zagotovijo, da:

(a) je končnim uporabnikom na voljo vsaj en izčrpen imenik v obliki, ki jo je odobril ustrezeni organ, bodisi v tiskani bodisi v elektronski obliki ali v obeh, in se redno dopolnjuje, vendar vsaj enkrat na leto;

(b) je vsem končnim uporabnikom, vključno z uporabniki javnih plačilnih telefonov, na voljo vsaj ena izčrpana imeniška služba.

2. Imeniki iz odstavka 1 vključujejo vse naročnike javno dostopnih telefonskih storitev ob upoštevanju določb člena 11 Direktive 97/66/ES.

3. Države članice zagotovijo, da podjetje(-ja), ki zagotavlja(-jo) storitve iz odstavka 1, pri obravnavi informacij, ki jih je (so jih) prejelo(-a) od drugih podjetij, uporablja(-jo) načelo nediskriminacije.“

8 Člen 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah določa:

„Države članice lahko določijo eno ali več podjetij za zagotavljanje izvajanja univerzalne storitve, kot je določeno v členih 4, 5, 6 in 7 in, kadar je to primerno, tudi v členu 9(2), da se lahko pokrije celotno nacionalno ozemlje. Države članice lahko določijo različna podjetja ali skupine podjetij za zagotavljanje različnih elementov univerzalne storitve in/ali pokrivanje različnih delov nacionalnega ozemlja.“

9 Člen 9 Direktive o univerzalnih storitvah z naslovom „Dostopnost tarif“ določa:

„1. Nacionalni regulativni organi spremljajo razvoj in višino maloprodajnih tarif storitev, ki so določene v členih 4, 5, 6 in 7 kot storitve v okviru obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve in jih zagotavljajo določena podjetja, zlasti glede na porabniške cene in prihodke v državi.

2. Države članice lahko z vidika nacionalnih pogojev zahtevajo, da določena podjetja zagotovijo potrošnikom tarifne opcije ali pakete, ki se razlikujejo od tistih, ki so zagotovljeni pod normalnimi komercialnimi pogoji, zlasti, da se zagotovi tudi osebam z nižjimi prihodki ali s posebnimi socialnimi potrebami dostop do ali uporaba javno dostopne telefonske storitve.

[...]

4. Države članice lahko zahtevajo od podjetij z obveznostmi po členih 4, 5, 6 in 7, da glede na nacionalne pogoje na celotnem ozemlju uporabijo enotne tarife, vključno z geografsko porazdelitvijo, ali da ravnajo v skladu z zamejitvijo cen.

[...]

¹⁰ Člen 11 Direktive o univerzalnih storitvah z naslovom „Kakovost storitve določenih podjetij“ določa:

„1. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da vsa določena podjetja z obveznostmi po členih 4, 5, 6, 7 in 9(2), objavijo ustrezne in najnovejše informacije glede svojih zmogljivosti pri zagotavljanju univerzalne storitve po parametrih, definicijah in merilnih metodah za kakovost storitev iz Priloge III. Objavljene informacije je treba predložiti tudi nacionalnemu regulativnemu organu.

[...]

4. Nacionalni regulativni organi lahko podjetjem z obveznostmi zagotavljanja univerzalnih storitev določijo ciljne zmogljivosti, ki ustrezajo vsaj zmogljivostim iz člena 4. Pri tem nacionalni regulativni organi upoštevajo stališča zainteresiranih strank, zlasti iz člena 33.

5. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi možnost spremljati, kako določena podjetja te ciljne zmogljivosti upoštevajo.

[...]"

¹¹ Člen 25(2) Direktive o univerzalnih storitvah določa:

„Države članice zagotovijo, da vsa podjetja, ki dodeljujejo telefonske številke naročnikom, izpolnijo vse primerne zahteve, da za zagotavljanje javno dostopnih imeniških storitev in imenikov dajo na voljo ustrezne informacije v dogovorjeni obliki in pod pravičnimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminacijskimi pogoji.“

¹² Člen 8 okvirne direktive z naslovom „Politični cilji in regulativna načela“ določa:

„1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog, opredeljenih v tej direktivi in v posebnih direktivah, sprejmejo vse primerne ukrepe za doseg ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4. Taki ukrepi naj bodo sorazmerni s temi cilji.“

Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog iz te direktive in posebnih direktiv, zlasti tistih, ki so namenjene zagotovitvi učinkovite konkurence, dosledno upoštevajo zahtevo po tehnološko nevtralni zakonski ureditvi.

Nacionalni regulativni organi lahko v okviru svojih pristojnosti prispevajo k zagotovitvi uresničevanja usmeritev, ki so namenjene spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti ter tudi pluralnosti medijev.

2. Nacionalni regulativni organi podpirajo konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih naprav ter storitev med drugim tako, da:

(a) poskrbijo, da uporabniki [...] v celoti izkoristijo ugodnosti v smislu izbire, cene in kakovosti;

[...]

3. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga [...]

4. Nacionalni regulativni organi podpirajo interese državljanov Evropske unije med drugim tako, da:

(a) zagotovijo, da imajo vsi državljani dostop do univerzalne storitve, opredeljene v [Direktivi o univerzalnih storitvah];

[...]“

13 Člen 3(2) Direktive o odobritvi določa:

„Za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali elektronskih komunikacijskih storitev lahko velja samo splošna odobritev, ne da bi to posegalo v posebne obveznosti iz člena 6(2) ali v pravice uporabe iz člena 5. Od zadevnega podjetja se lahko zahteva, da predloži uradno obvestilo, ne zahteva pa se, da pred uveljavljanjem pravic, ki izhajajo iz te odobritve, od nacionalnega regulativnega organa pridobi izrecno odločbo ali drugi upravni akt. Podjetje lahko po uradnem obvestilu, če se to zahteva, začne z opravljanjem dejavnosti, po potrebi ob upoštevanju določb o pravicah uporabe iz členov 5, 6 in 7.“

14 Člen 6(2) Direktive o odobritvi določa:

„Posebne obveznosti, ki se lahko naložijo ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev po členih 5(1), 5(2), 6 in 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in členih 16, 17, 18 in 19 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) ali

tistim, ki so imenovani za zagotavljanje univerzalne storitve po omenjeni direktivi, se pravno ločijo od pravic in obveznosti po splošni odobritvi. V splošni odobritvi se navedejo merila in postopki za naložitev takih posebnih obveznosti posameznim podjetjem, da se za podjetja doseže transparentnost.“

Nacionalno pravo

- 15 Pogoj št. 7 za izvajanje univerzalne storitve (Universal Service Condition 7, v nadaljevanju: USC 7), naložen družbi BT v okviru določitve te družbe za izvajalca univerzalne storitve na podlagi določb o predpisih o elektronskih komunikacijah iz leta 2003 (Electronic Communications (Universal Service) Regulations 2003), določa:

„7.1 Družba BT mora voditi zbirko podatkov z imeniškimi informacijami za vse naročnike, ki jim je katerikoli ponudnik komunikacijskih [omrežij ali] storitev dodelil telefonsko številko (v nadaljevanju: zbirka podatkov). Družba BT mora poskrbeti, da se ta zbirka podatkov redno posodablja.

7.2 Družba BT mora v skladu s spodnjima točkama 7.3 in 7.4 na zahtevo dati:

- (a) kateremukoli ponudniku komunikacijskih [omrežij ali] storitev v skladu s točko 8.2 splošnega pogoja 8 na voljo imenike, ki jih sestavlja družba BT in ki izpolnjujejo zahteve iz tega splošnega pogoja, da bi ponudnik komunikacijskih [omrežij ali] storitev spoštoval to točko,

- (b) vsaki osebi, ki želi zagotavljati javno dostopne imeniške storitve in/ali imenike, vsebino zbirke podatkov v strojno berljivi obliki.

7.3 Družba BT mora izročiti stvari iz točke 7.2(a) in (b) na podlagi razumne zahteve osebe, ki te stvari zahteva. Družba BT lahko, ne glede na splošno naravo zgoraj navedenega, izročitev navedenih stvari zavrne:

- (a) če oseba, ki zahteva takšne stvari, ne začne obdelovati na njih zabeležene podatke v skladu s katerimkoli veljavnim kodeksom dobrega ravnanja ali/in

- (b) če ima družba BT utemeljene razloge za to, da verjame, da oseba, ki takšne stvari zahteva, ne bo ravnala v skladu z upošteveno zakonodajo o varstvu osebnih podatkov.

7.4 Družba BT mora zagotoviti stvari iz točke 7.2(a) in (b) pod poštenimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminatornimi pogoji ter v obliki, za katero sta se družba BT in oseba, ki podatke zahteva, dogovorili. Če takega dogovora ni, sme direktor v skladu s svojim pooblastilom za reševanje sporov določiti obliko, v kateri se podatki predložijo.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za prehodno odločanje

- 16 V Združenem kraljestvu, razen v mestu Hull in okolici, je izvajalka univerzalne storitve na področju telekomunikacij družba BT.
- 17 Office of communications (urad za komunikacije, v nadaljevanju: OFCOM) je nacionalni regulativni organ Združenega kraljestva na področju telekomunikacij. Leta 2003 je nasledil Oftel, urad za telekomunikacije.
- 18 USC 7, ki ga je predpisal Oftel, zavezuje družbo BT, da drugim ponudnikom imeniških storitev in imenikov, ki niso bili določeni za izvajalca univerzalne storitve, pod poštenimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminatornimi dogovorjenimi pogoji da na voljo svojo celotno zbirko podatkov o telefonskih naročnikih, imenovano „OSIS“, ki jo je sestavila z zbiranjem podatkov pri vseh ponudnikih storitev fiksne telefonije.
- 19 Namesto da bi USC 7 družbi BT nalagal obveznost zagotavljanja univerzalne storitve, usmerjeno k uporabniku, ji nalaga obveznost na ravni veleprodajnega trga, kar v praksi pomeni, da je na trgu Združenega kraljestva več konkurenčnih ponudnikov imeniških storitev in imenikov, ki delujejo na podlagi zbirke podatkov OSIS.
- 20 Sodišče je v sodbi z dne 25. novembra 2004 v zadevi KPN Telecom (C-109/03, ZOdl., str. I-11273) med drugim razsodilo, da zneski, zaračunani ponudnikom storitev fiksne telefonije za dajanje na voljo „ustreznih informacij“ v zvezi z naročniki, ne smejo vključevati notranjih stroškov, povezanih z zbiranjem, sestavljanjem in posodabljanjem podatkov v zvezi z naročniki ponudnika. Družbi The Number in Conduit

Enterprises sta izpodbijali zneske, ki jima jih je zaračunala družba BT za uporabo svoje zbirke podatkov OSIS, pri čemer sta se v utemeljitev svojega zahtevka sklicevali na to sodbo.

- 21 OFCOM, pred katerim sta bila leta 2005 sprožena ta spora, je odločbi izdal 10. marca 2008. V teh odločbah je med drugim ugotovil, da USC 7 ni bil v skladu s pravom Unije, ker z njim niso bile pravilno prenesene določbe člena 5 Direktive o univerzalnih storitvah. Zato, po mnenju OFCOM, družba BT ni bila zavezana dati dostopa do zbirke podatkov OSIS pod predpisanimi pogoji, razen podatkov v zvezi s svojimi naročniki. Zadnjenavedene podatke mora namreč predložiti na podlagi druge obveznosti, ki je drugačna od USC 7, ni predmet postopka v glavni stvari in se uporablja za vsa podjetja za elektronske komunikacije, z njo pa je bil prenesen člen 25 Direktive o univerzalnih storitvah.
- 22 Competition Appeal Tribunal je s sodbo z dne 24. novembra 2008 ugodilo pritožbi zoper odločbo OFCOM. Ugotovilo je, da USC 7 pravilno uresničujeupoštevne določbe Direktive o univerzalnih storitvah.
- 23 Družba BT je, ob podpori OFCOM, zoper sodbo Competition Appeal Tribunal vložila pritožbo na predložitveno sodišče. Čeprav je to začasno ugotovilo, da USC 7 ni v skladu z Direktivo o univerzalnih storitvah, je menilo, da je treba pred končno odločitvijo na Sodišče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, ker se je na podlagi „presoje zadevnih načel, razlik med verodostojnimi besedili in predloženih stališč“ izkazalo, „da tega vprašanja ni mogoče obravnavati, kot da o njem ni nobenega dvoma“.

24 V teh okoliščinah je Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je pooblastilo, podeljeno državam članicam v skladu s členom 8(1) [Direktive o univerzalnih storitvah] v povezavi s členom 8 [okvirne direktive], s členoma 3(2) in 6(2) [Direktive o odobritvi] in s členom 3(2) Direktive o univerzalnih storitvah ter z drugimi upoštevnimi določbami prava ES, da se določi eno ali več podjetij za zagotavljanje univerzalne storitve ali njenih različnih elementov, kot je to določeno v členih od 4 do 7 in 9(2) Direktive o univerzalnih storitvah, treba razlagati tako, da:

- a) državi članici – če se odloči, da bo v skladu s to določbo določila podjetje – dovoljuje, da temu podjetju naloži le posebne obveznosti, ki zahtevajo, da samo za končne uporabnike opravlja univerzalno storitev ali njene elemente, za katero ali katere je bilo določeno; ali

- b) državi članici – kadar v skladu s to določbo odloča o določitvi podjetja – dovoljuje, da določenemu podjetju naloži takšne posebne obveznosti, za katere meni, da so najbolj učinkovite, primerne in sorazmerne za zagotavljanje univerzalne storitve ali njenih elementov končnim uporabnikom, ne glede na to, ali te obveznosti zahtevajo, da določeno podjetje samo zagotavlja univerzalno storitev ali njene elemente končnim uporabnikom?

2. Ali zgoraj navedene določbe, tudi v povezavi s členom 3(2) Direktive o univerzalnih storitvah, državam članicam dovoljujejo, da v okoliščinah, v katerih je podjetje določeno v skladu s členom 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah za

izpolnitev obveznosti iz člena 5(1)(b) te direktive (izčrpna imeniška služba), temu določenemu podjetju – ne da bi se zahtevalo, da zagotavlja to storitev neposredno končnim uporabnikom – naložijo posebne obveznosti, da:

- a) vodi in posodablja izčrpno zbirko podatkov v zvezi z naročniki,
- b) da na voljo vsebino izčrpane zbirke podatkov v zvezi z naročniki, ki se redno posodablja, v strojno berljivi obliki vsaki osebi, ki želi zagotavljati javno dostopne imeniške storitve ali imenike (ne glede na to, ali ta oseba namerava zagotavljati izčrpane imeniške storitve končnim uporabnikom), in
- c) zagotovi taki osebi zbirko podatkov pod poštenimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminatornimi pogoji?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

²⁵ Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali člen 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah dovoljuje državam članicam, kadar se odločijo, da bodo v skladu s to

določbo določile eno ali več podjetij za zagotavljanje univerzalne storitve ali njenih različnih elementov, kot je to opredeljeno v členih od 4 do 7 in 9(2) te direktive, da tem podjetjem naložijo le posebne obveznosti, ki se nanašajo na način, kako bodo ta podjetja opravljala univerzalno storitev za končne uporabnike, za katere so bila določena, ali pa lahko, nasprotno, te države članice naložijo določenim podjetjem obveznosti, za katere menijo, da so najprimernejše za zagotavljanje navedene storitve, ne glede na to, ali ta podjetja sama opravljajo storitev ali ne.

²⁶ Podredno, opozoriti je treba, da se to vprašanje v okviru spora o glavni stvari postavlja zlasti v zvezi z združljivostjo s pravom Unije obveznosti na ravni veleprodajnega trga, ki jo določa nacionalna ureditev o univerzalnih storitvah, ki med drugim velja tudi za imeniške storitve in imenike, ter je naložena enemu samemu operaterju, in sicer družbi BT. V skladu z navedeno obveznostjo mora ta operater voditi in drugim ponudnikom takih imeniških storitev in imenikov pod pravičnimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminatornimi pogoji dati na voljo svojo zbirko podatkov OSIS, ki jo je sestavil z zbiranjem podatkov pri vseh operaterjih storitev fiksne telefonije.

²⁷ Predložitveno sodišče v tem kontekstu sprašuje, ali določbe Direktive o odobritvi, okvirne direktive in Direktive o univerzalnih storitvah ter zlasti člen 8(1) zadnjena-vedene direktive omogočajo državam članicam, da tako obveznost na ravni veleprodajnega trga naložijo določenemu operaterju v okviru njegove določitve v skladu s to določbo, da bi se z vzpostavitvijo ugodnega konkurenčnega okolja neposredno dosegel cilj univerzalne storitve, naveden v uvodni izjavi 11 Direktive o univerzalnih storitvah in določen v njenem členu 5, in sicer, da so vsem končnim uporabnikom na voljo izčrpna imeniška služba in izčrpni imeniki.

- 28 Da bi se ugotovil pomen in obseg člena 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah, je treba to določbo najprej uvrstiti v njen zakonodajni okvir (glej po analogiji sodbo z dne 3. oktobra 2006 v zadevi Banca popolare di Cremona, C-475/03, ZOdl., str. I-9373, točka 18 in navedena sodna praksa). Nato pa jo bo treba razložiti ob upoštevanju njenega besedila in splošne sistematike navedene direktive ter ciljev, ki jim je sledil zakonodajalec.
- 29 V zvezi s tem je treba poudariti, da v skladu s členom 3(2) Direktive o odobritvi za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali elektronskih komunikacijskih storitev lahko velja samo splošna odobritev, ne glede na posebne obveznosti iz člena 6(2) te direktive ali pravice uporabe radijskih frekvenc in števil iz njenega člena 5. Zadnjenavedene pravice niso predmet postopka v glavni stvari.
- 30 Zato lahko države članice naložijo posebne obveznosti enemu ali več določenim podjetjem le, če se te obveznosti nanašajo na primere iz člena 6(2) Direktive o odobritvi. Ta določba se med drugim sklicuje na obveznosti, ki se naložijo podjetjem, določenim za izvajanje univerzalne storitve na podlagi Direktive o univerzalnih storitvah. Med temi obveznostmi je tudi obveznost zagotavljanja izčrpane imeniške službe in izčrpnih imenikov iz njenega člena 5. Določitev izvajalcev univerzalne storitve ali njenih posameznih elementov pa določa člen 8(1) te direktive.
- 31 Obveznosti, ki jih je v skladu z določbami Direktive o univerzalnih storitvah mogoče naložiti podjetjem, določenim v skladu z njenim členom 8(1) za zagotavljanje univerzalne storitve, je kot izjemo od prepovedi posamičnega predpisovanja posebnih obveznosti operaterjem treba razlagati ozko.

- 32 Glede besedila člena 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah, čeprav ta v prvem stavku določa določitev podjetja za „zagotavljanje izvajanja“ univerzalne storitve, pa v drugem stavku določa tudi, da „[d]ržave članice lahko določijo različna podjetja ali skupine podjetij za zagotavljanje različnih elementov univerzalne storitve“. Zato je iz celotnega besedila te določbe razvidno, da lahko država članica določenemu podjetju naloži le obveznosti, ki so posebej določene v Direktivi o univerzalnih storitvah glede zagotavljanja končnim uporabnikom s strani tega podjetja samega enega od posameznih elementov univerzalne storitve, kot je to opredeljeno v členih od 4 do 7 in 9(2) navedene direktive.
- 33 Dodati je treba, da izvajanje univerzalne storitve uporabnikom s strani podjetja samega ne izključuje možnosti, da bo to podjetje izvajanje preneslo na tretjo osebo, pod pogojem, da bo za pristojne organe države članice še vedno odgovorno za način, kako se storitev izvaja.
- 34 Poleg tega ugotovitve o splošni sistematiki Direktive o univerzalnih storitvah in njenih ciljih potrjujejo to razlago. Določbe člena 9 in 11 te direktive v zvezi z veljavnimi tarifami in nadzorom nacionalnih regulativnih organov nad učinkovitostjo določenih podjetij pri zagotavljanju univerzalne storitve pomenijo, da so nujno ta tista, ki sama zagotavljajo to storitev.
- 35 Prvič, glede člena 9 Direktive o univerzalnih storitvah je iz njene uvodne izjave 7 razvidno, da je eden glavnih ciljev navedene direktive zagotavljanje opredeljenega minimalnega nabora storitev elektronskih komunikacij za vse končne uporabnike po dostopni ceni. Zato člen 9 Direktive o univerzalnih storitvah, zlasti odstavki 1, 2

in 4, določa sistem spremljanja in ureditve – s strani pristojnih nacionalnih organov – strukture in višine cen, ki jih določena podjetja zaračunavajo za zagotavljanje elementov univerzalne storitve.

- 36 Nasprotno pa člen 9 ne določa sistema ureditve cen, ki jih zaračunavajo druga podjetja, in ne določeno podjetje. Čeprav bi ta druga podjetja lahko imela po cenah, ki jih določi nacionalni regulativni organ, dostop do celovite zbirke podatkov o vseh telefonskih naročnikih, kot je zbirka OSIS družbe BT, na podlagi posebne nacionalne obveznosti, kakršen je USC 7, pa jim ne bi bilo treba po dostopni ceni zagotavljati elementa univerzalne storitve iz člena 5 navedene direktive, in sicer dajanje na voljo izčrpane imeniške službe in izčrpnih imenikov končnim uporabnikom. Zato obveznost, kakršna je ta, ki jo določa nacionalna ureditev v postopku v glavni stvari, kot taka ne zagotavlja, da bo element zadevne univerzalne storitve dan na voljo vsem končnim uporabnikom po dostopni ceni.
- 37 Drugič, v skladu s členom 11 Direktive o univerzalnih storitvah morajo nacionalni regulativni organi spremljati, kako določena podjetja izvajajo univerzalno storitev, in jim po potrebi naložiti izpolnjevanje nekaterih posebnih zahtev glede kakovosti storitve. Zato ta določba izhaja iz predpostavke, da imajo določena podjetja operativne podatke v zvezi z zagotavljanjem univerzalne storitve in lahko neposredno vplivajo na način, kako se ta storitev zagotavlja, zaradi česar se domneva, da sama zagotavljajo to storitev.
- 38 Res je, da morajo države članice v skladu s členom 3(2) Direktive o univerzalnih storitvah določiti „najučinkovitejši in najprimernejši pristop za zagotovitev izvedbe univerzalne storitve“. Vendar pa diskrecijska pravica držav članic, ki je razvidna iz te

določbe, tem ne sme omogočiti, da bi nekaterim podjetjem nalagala posebne obveznosti, razen tistih, ki se nanašajo na primere iz člena 6(2) Direktive o odobritvi. Zato člena 3(2) Direktive o univerzalnih storitvah ni mogoče razlagati tako, da bi se razširil obseg dovoljene določitve iz njenega člena 8(1), tako da bi država članica lahko tako določenemu podjetju naložila obveznosti, ki so drugačne od tistih, določenih v navedeni direktivi.

39 Nazadnje, glede morebitne upoštevnosti člena 25(2) Direktive o univerzalnih storitvah v tem okviru zadostuje ugotovitev, da ta določba zavezuje države članice, da zagotovijo, da „vsa podjetja, ki dodeljujejo telefonske številke naročnikom“ izpolnijo razumne zahteve za dajanje na voljo podatkov o njihovih naročnikih za zagotavljanje imeniških storitev in imenikov. Zato ta določba, ki se nanaša na obveznost, ki na splošno velja za vse operaterje, nikakor ne vpliva na obseg posebnih obveznosti, ki jih država članica lahko naloži enemu ali več posameznim podjetjem, ki jih je določila za zagotavljanje univerzalne storitve v skladu s členom 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah.

40 Glede na vse navedeno je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da člen 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah dovoljuje državam članicam, kadar se odločijo, da bodo v skladu s to določbo določile eno ali več podjetij za zagotavljanje univerzalne storitve ali različnih elementov univerzalne storitve, kot je to opredeljeno v členih od 4 do 7 in 9(2) te direktive, da tem podjetjem naložijo le posebne obveznosti, ki so določene v navedeni direktivi in ki so povezane z zagotavljanjem navedene storitve ali njenih navedenih elementov končnim uporabnikom s strani določenih podjetij samih.

Drugo vprašanje

- 41 Glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo postavljeno vprašanje ni treba odgovoriti. To vprašanje namreč izhaja iz predpostavke, da naj bi država članica zakonito naložila posebno obveznost podjetju, določenemu v skladu s členom 8(1) Direktive o univerzalnih storitvah, ne da bi bilo to zavezano to storitev zagotavljati neposredno končnim uporabnikom, z njim pa se v bistvu sprašuje, ali lahko taka obveznost zajema zahteve v zvezi z vodenjem zbirke podatkov in njenim dajanjem na voljo drugim operaterjem na ravni veleprodajnega trga. Iz odgovora na prvo vprašanje pa je razvidno, da take obveznosti na podlagi navedene določbe ni mogoče naložiti.

Stroški

- 42 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški navedenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 8(1) Direktive 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi

komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) dovoljuje državam članicam, kadar se odločijo, da bodo v skladu s to določbo določile eno ali več podjetij za zagotavljanje univerzalne storitve ali različnih elementov univerzalne storitve, kot je to opredeljeno v členih od 4 do 7 in 9(2) te direktive, da tem podjetjem naložijo le posebne obveznosti, ki so določene v navedeni direktivi in ki so povezane z zagotavljanjem navedene storitve ali njenih navedenih elementov končnim uporabnikom s strani določenih podjetij samih.

Podpisi